

KARTLEGGING NATURMANGFOLD REGULERINGSPLAN SVENEVIKLIA, LYNGDAL

Dato: 15.10.2021
Versjon: 01

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Nybyggeren AS
Tittel på rapport: Solvang; R.2021. Kartlegging naturmangfold Sveneviklia, Lyngdal
Fagansvarlig: Rune Solvang
Oppdragsleder: Rune Solvang
Oppdragsnummer: 627793-01-01
Tilgjengelighet: Åpen

01	15.10.21	Vurdering naturmangfold	RS	
VERSJON	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KS

Innhold

SAMMENDRAG	3
INNLEDNING	4
1. METODE	5
2. EKSISTERENDE DOKUMENTASJON	5
3. NATURFORHOLD	6
3.1. Berggrunn	6
3.2. Generell naturbeskrivelse	8
3.3. Artsmangfold	10
3.4. Fremmede arter	10
4. VERDISETTING	11
4.1. Naturtypelokaliteter	11
4.2. Økologiske funksjonsområder for arter	13
5. PÅVIRKNING OG KONSEKVENS	13
5.1. Kort bakgrunn	13
5.2. Konsekvensvurdering	14
6. HENSYN	15
7. USIKKERHET	16
8. KILDER	16

SAMMENDRAG

Det er gjennomført naturtypekartlegging av planområdet basert på Miljødirektoratets håndbok 13. Feltbefaring ble gjennomført 12.09-13.09.2021.

Det er registrert fire naturtypelokaliteter, dvs. spesielt viktige naturverdier i plan- og influensområdet.

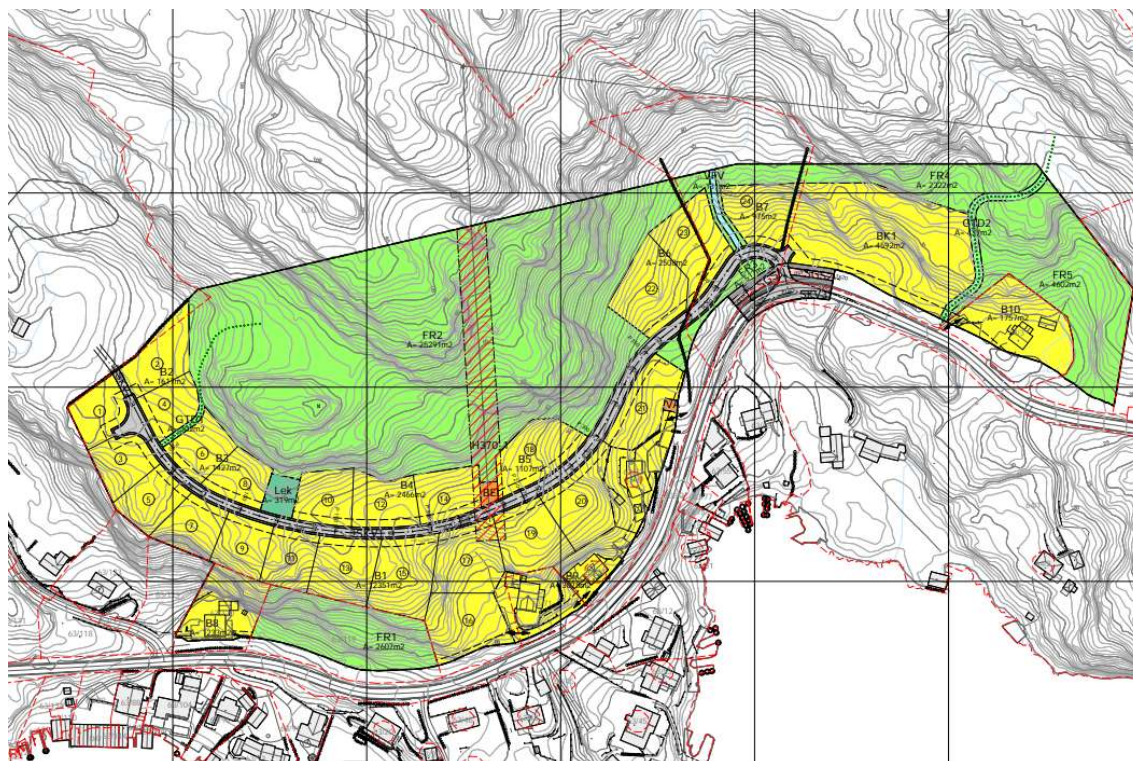
Tiltaket inkl vegadkomst vil berøre to naturtypelokaliteter. Ihht plangrensene vil hhv 5,1 daa av lokalitet 1 og 2,3 daa av lokalitet 2 bli nedbygd. Dette utgjør hhv 35 % og 49 % av lokalitetene, se figur 11. I tillegg vil også ordinær natur utenfor naturtypelokalitetene også bli nedbygd, som blant annet har funksjon for noe mer krevende fuglearter, se kapittel 4.2.

Etter en samlet vurdering er tiltaket vurdert til middels negativ konsekvens jfr. begrepsbruk V712.

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig.

INNLEDNING

I forbindelse med reguleringsplan Sveneviklia, Lyngdal er det gjennomført kartlegging av naturmangfold i området 12.09-13.09.2021. Kartleggingen ble gjennomført av Rune Solvang i Asplan Viak. Området er avsatt til boliger i kommuneplan. Fylkesmannen i Agder har i høringsuttalelse av 24.06.2020 sagt følgende: *Det er registrert viktig naturtype rik edellauvskog i en betydelig del av området. Da området er avklart i kommuneplanen vil vi ikke sette oss imot at det planlegges i dette området. Det må likevel tas hensyn til naturmangfold. Vi mener det som er mest verdifullt må reguleres til grøntområde, med bestemmelser som ivaretar naturmangfoldet her. Vurderingene etter naturmangfoldloven vil være viktige i planarbeidet.*

Figur 1. Reguleringsplankart over planområdet ved Sveneviklia pr. 15.10.2021.

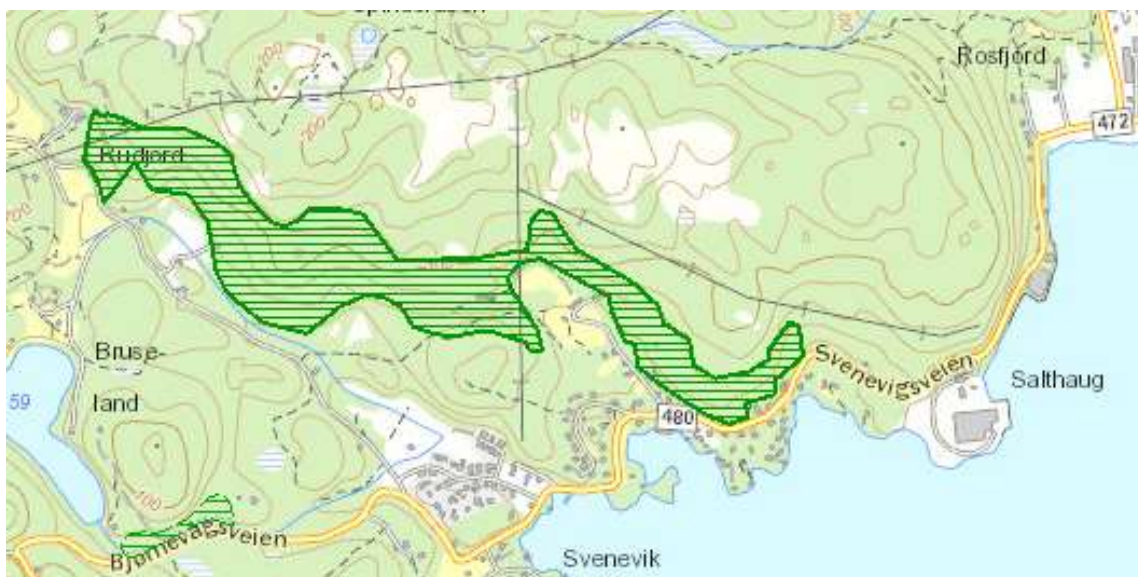
1. METODE

Det er gjennomført naturtypekartlegging etter Miljødirektoratets håndbok 13 (dvs. kartlegging av spesielt viktige områder for naturmangfold). Dette er standard metodikk ved vurdering av naturmangfold i plansaker fram til 2021. Kartleggingen av naturtyper er basert på Miljødirektoratets håndbok 13 - oppdatert versjon 2014 - med 56 prioriterte naturtyper av særlig verdi for biologisk mangfold. Lokalteter som oppfyller kravene til naturtypelokalitet verdsettes, ut fra bestemte kriterier, til A, B og C-verdi. Hovedfokuset i oppdraget har vært å vurdere avgrensning av eksisterende naturtypelokalitet i området samt å registrere eventuelle forekomster av sjeldne og truede arter eller områder med potensial for forekomster av sjeldne og truede arter. Forekomster av fremmede arter er også registrert, men det har ikke vært en heldekkende kartlegging av fremmede arter. Da planoppstart ble meldt 08.06.2020 og høringsuttalelse ble mottatt av Fylkesmannen i 2020 er det ikke gjennomført kartlegging etter NiN (Naturtyper i Norge). Det er også kartlagt en stor naturtypelokalitet etter Miljødirektoratets håndbok 13, og det er vurdert at det er faglig mest riktig og hensiktsmessig å kvalitetssikre denne lokaliteten basert på Miljødirektoratets håndbok 13. Denne store lokaliteten er delt opp i flere mindre (se kapittel 4) da blant annet store plantefelt feilaktig er inkludert i den tidligere avgrensningen.

2. EKSISTERENDE DOKUMENTASJON

Det er tidligere registrert en naturtypelokalitet, dvs. et spesielt viktig område for naturmangfold innenfor planområdet jfr. Naturbase (Mangersnes m. fl. 2011). Lokaliteten er stor og strekker seg utenfor planområdet mot vest opp til Rudjord. Lokaliteten er en rik edelløvskog av utforming lågurt-eikeskog, og lokaliteten er verdisatt som B (regionalt viktig). Det er også innslag av alm-lindeskog og blåbær-eikeskog. Lokaliteten ligger i Naturbase med ID BN00075251 og har lokalitetsnavn Rudjord-Svenevik. Den ble registrert i felt 11.07.2010. Det er påpekt i beskrivelsen at det er potensial for funn av rødlistearter, spesielt knyttet til gamle grove trær og død ved.

Det foreligger ingen tidligere artsregistreringer i Artskart fra planområdet. I beskrivelsen av den rike edelløvskogen er det nevnt funn av indikatorartene, krypsilkemose, flishinnelav, lungenever, stiftfiltlav, barkravnlav, almeteppepose og ryemose.

Figur 2. Avgrensning av eksisterende naturtypelokalitet med rik edelløvskog.

3. NATURFORHOLD

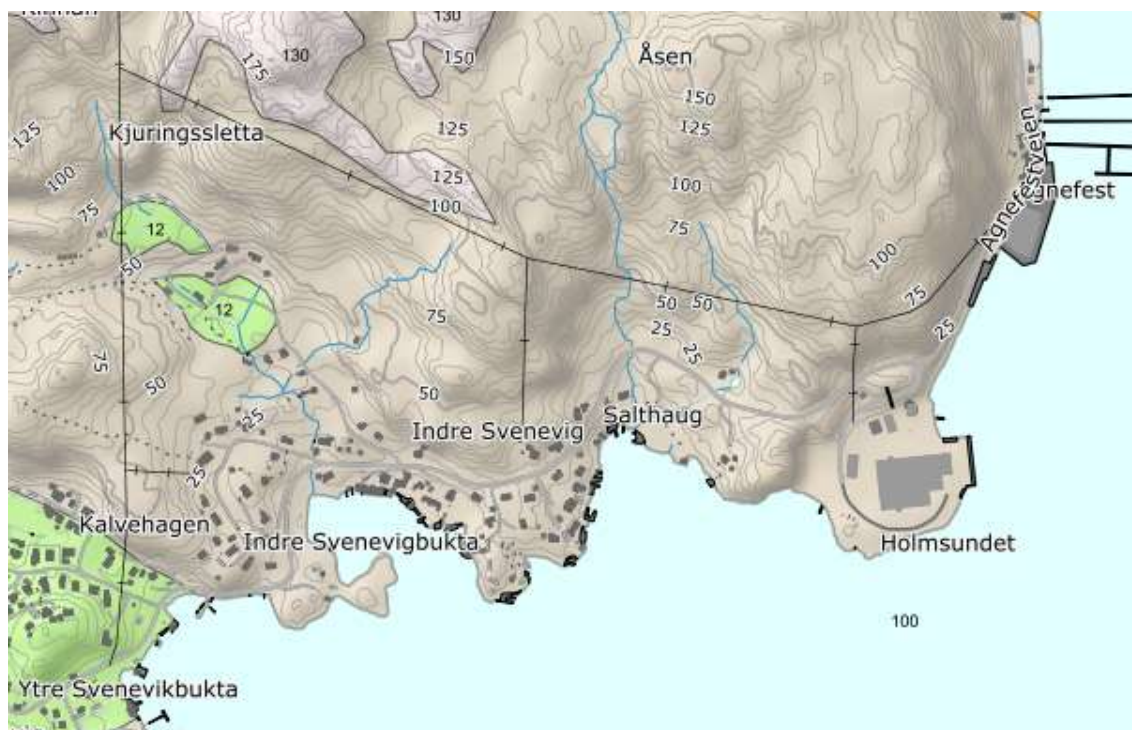
3.1. Berggrunn

Berggrunnen i planområdet består av granitt (<http://geo.ngu.no/kart/berggrunn>). NGUs sitt berggrunnsgeologiske kart i målestokk 1:50 000 dekker ikke planområdet slik at detaljer i berggrunnen er ikke registrert.

Figur 3. Berggrunnsgeologisk kart 1:250 000 Sveveviklia. Kilde: NGU.

Det er et humusdekke/tynt torvdekke over berggrunnen i området. Fjell i dagen opptrer hyppig innenfor disse granittområdene.

Figur 4. Løsmassekart Sveneviklia. Kilde: NGU. Grønt viser morene materiale og grått viser områder med lite løsmasser.

3.2. Generell naturbeskrivelse

Planområdet består av skog og plantefelt ned mot Rv 480 (Bjørnevågsveien). De bratteste partiene består av eldre skog, og verdifull skog, med økende mengde død ved. Død ved er viktig for svært mange arter. De flatere områdene består av tidligere åpen beitemark som enten er plantet igjen med gran eller består av ung løvskog på tidligere åpen mark. Det er også fundamenter fra et tidligere bruk vest i området, og rundt dette bruket har det tidligere vært helt åpent. Flyfoto fra 1966 viser med tydelighet de åpen beitemarkene, små plantefelter og generelt en mer glissen beiteskog.

Figur 5. Flybilde fra Sveneviklia 1966. Kilde: Finn.no.

Figur 6. Typisk halv-gammel eikeskog med svak lågurt vegetasjon i veksling med blåbær-eikeskog.

Figur 7. Flyfoto over området som med tydelighet viser granplantefeltene i området (mørkegrønne areal).

3.3. Artsmangfold

På grunn av en tørr høst var det svært lite jordboende sopp i planområdet på befaringen. Av jordboende sopp ble broket kremle, røykkremle, marsipankremle, svartkremle, skarp gulkremle, turkistraktkremle, hvit pepperriske, gul potetrøysopp med flere registrert. Rike edelløvsogger på Sørlandet kan ha et potensial for forekomst av rødlistede jordboende sopp. Dette gjelder spesielt rike lågurt-eikeskoger på særlig rik berggrunn som gabbro og amfibolitt, men potensialet er også til stede i svake tidligere beitepåvirkede lågurt-eikeskoger som i planområdet. Blant annet fagerkremle ble registrert under befaringene. Av lav kan det være sjeldne og rødlistede arter knyttet til spesielt gamle eiketrær, men de fleste eiketrærne i området er anslått til yngre enn 100-120 år og disse har pr i dag begrenset arts mangfold. På de få gamle eiketrærne som ble registrert ble det ikke registrerte knappenåslaver eller andre sjeldne og rødlistede arter. Botanisk er typiske arter for svak utformede lågurt-eikeskoger med tidligere beitepreg registrert. Det kan nevnes at en art som lundhengeaks ble registrert. Arten har kjerneområde i Norge langs Agder-kysten. For fugl vises det til kapittel 4.5, økologiske funksjonsområder for arter.

Figur 8. Fagerkremle (*Russula lepista*) ble registrert med flere delforekomster. Arten er knyttet til rike eikeskoger.

3.4. Fremmede arter

Det er store plantefelter av sitkagran i planområdet, se figur 7. Det er stedvis svært storvokste sitkagraner og ved bekken helt i øst er det blant annet registrert en sitkagran med omkrets på hele 3.45 m. Trolig finnes det flere fremmede arter langs vegen gjennom området, men kartlegging av fremmede arter langs eksisterende veg og tett inntil eksisterende hager er ikke prioritert. Sitkagran er kategorisert til svært høy økologisk risiko (SH) som følge av stort invasjonspotensial og stor (med

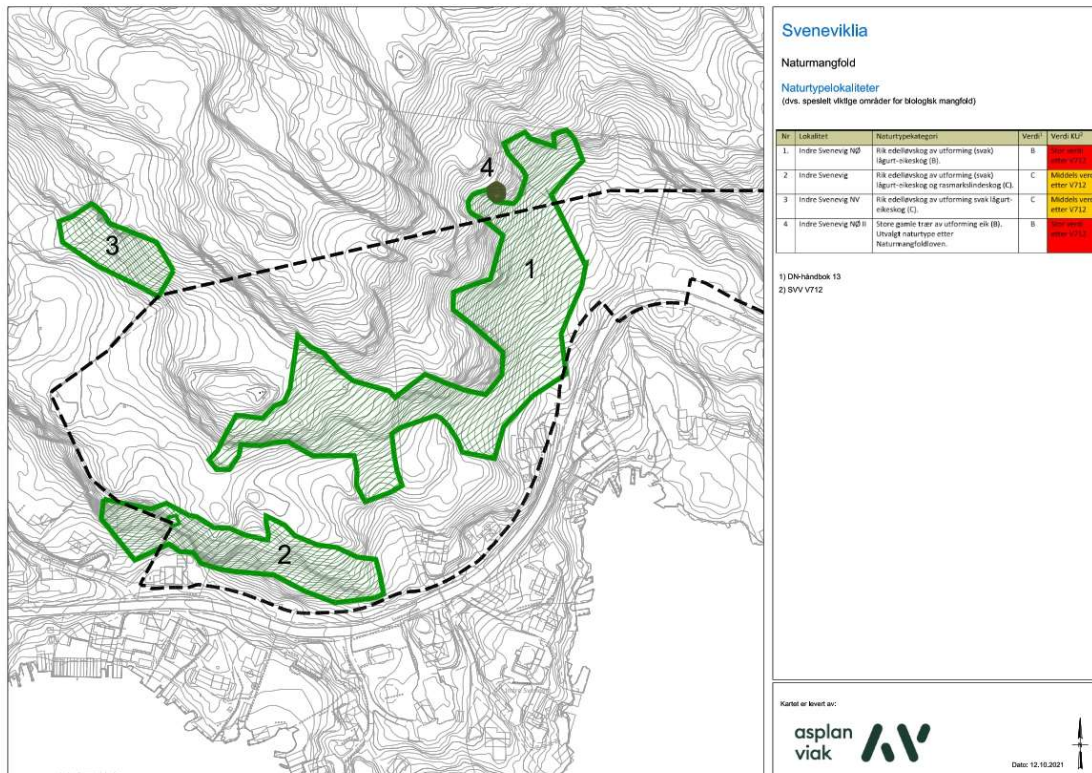
usikkerhet til middels) økologisk effekt. Sitkagran viser tydelig spredning inn i blant annet lågurt-eikeskog i området. Lågurt-eikeskog er en truet naturtype.

4. VERDISETTING

4.1. Naturtypelokaliteter

Det er tidligere registrert en verdifull lokalitet innenfor undersøkelsesområdet basert på Miljødirektoratets håndbok 13. Denne lokaliteten er delt opp i flere mindre lokaliteter da deler av den store lokaliteten ikke kvalifiserer som naturtypelokalitet på grunn av at blant annet plantefelt var inkludert i lokaliteten. To av disse lokaliteten ligger innenfor planområdet og to lokaliteter rett utenfor planområdet, i planens influensområde.

Nr	Lokalitet	Naturtypekategori	Verdi ¹	Verdi KU ²
1.	Indre Svenevig NØ	Rik edelløvskog av utforming (svak) lågurt-eikeskog (B). Tidligere beiteskoger. Stor lokalitet.	B	Stor verdi etter V712
2	Indre Svenevig	Rik edelløvskog av utforming (svak) lågurt-eikeskog og rasmarsklindeskog (C). Også parti med lindedominert skog i brattkanten ut mot vegen. Eldre skog men ingen spesielt storvokste trær eller hule trær. Tidligere beiteskog.	C	Middels verdi etter V712
3	Indre Svenevig NV	Rik edelløvskog av utforming svak lågurt-eikeskog (C). Stedvis grov blokkmark. Ordinær vegetasjon.	C	Middels verdi etter V712
4	Indre Svenevig NØ II	Store gamle trær av utforming eik (B). Utvalgt naturtype etter Naturmangfoldloven. Omkrets 2.70 m. Det er ikke registrert hulheter på eika. Sjeldent stor eik i regionen.	B	Stor verdi etter V712

Figur 9. Kart som viser naturtypelokaliteter i planområdet.

Figur 10. Tidligere åpen beitemark som nå er plantet igjen med sitkagran.

4.2. Økologiske funksjonsområder for arter

Det er ikke registrert viktige økologiske funksjonsområder for arter (verdifulle vilt- og fugleområder) utover registrerte naturtyperlokalteter i planområdet. Lyngdal er et kjerneområde for hvitryggspett i Norge, og trolig har arten deler av leveområde innenfor planområdet. Dette gjelder også andre fåtallige hakkespett-arter som dvergspett og grønnspett. Trekryper, løvmeis og spettmeis er også registrert. Fuglelivet for øvrig i området er lite kjent da det må gjennomføres kartlegging vår-sommer for å dokumentere fuglelivet i området.

5. PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS

5.1. Kort bakgrunn

Arealendringer er den viktigste årsaken til tap av naturmangfold i Norge. Nedbygging av arters leveområder og arealendringer i skog- og jordbruk er viktigste årsak til at 87 % av artene er rødlistet (Henriksen & Hilmo 2015). Klimaendringer og innvandring av fremmede arter kommer som en tilleggsfaktor som i stadig større grad påvirker artsmangfoldet negativt i tillegg til arealendringer.

Konsekvensene er, slik det kreves av V712, vurdert

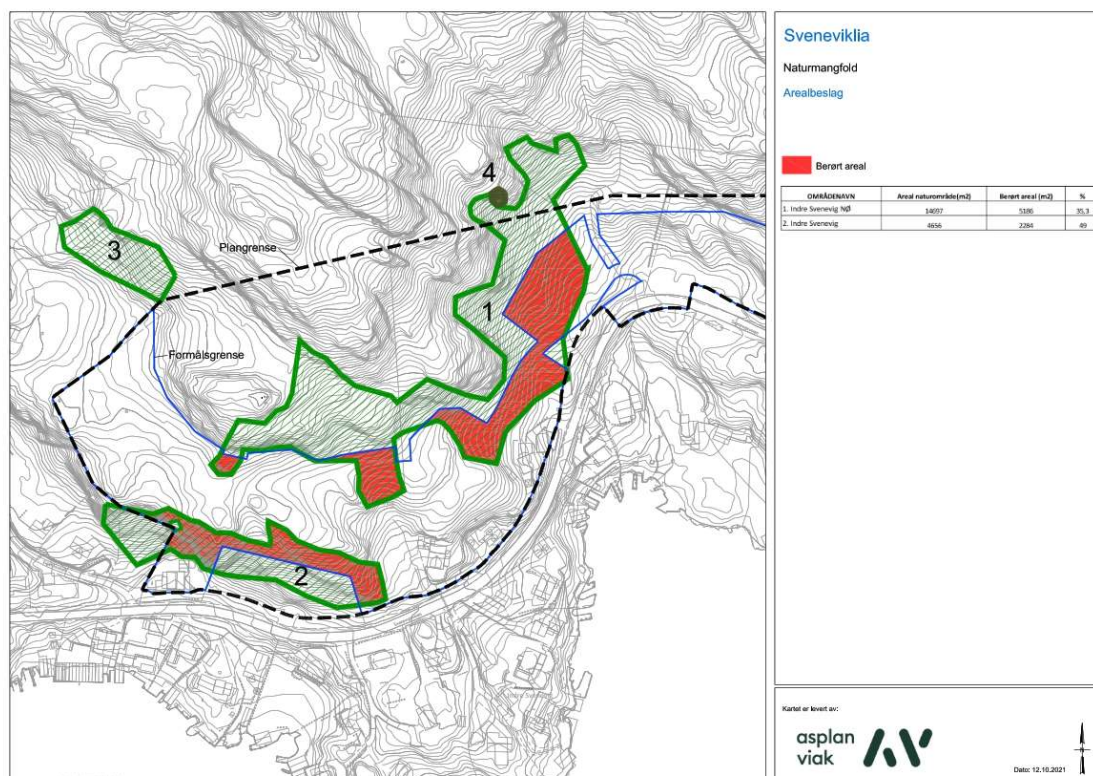
1) for planområdet, og

2) for de landskapsøkologiske konsekvensene inkludert vurderinger av samlet belastning (jf. Naturmangfoldloven § 10).

5.2. Konsekvensvurdering

Tiltaket inkl vegadkomst vil berøre to naturtypelokaliteter. Ihht plangrensene vil hhv 5,1 daa av lokalitet 1 og 2,3 daa av lokalitet 2 bli nedbygd. Dette utgjør hhv 35 % og 49 % av lokalitetene, se figur 11. I tillegg kommer negative kanteffekter av utbygging, dvs. at naturverdier tett på utbygd areal over tid vil få reduserte naturverdier på grunn av hogst og andre tekniske inngrep inntil veg og bebyggelse. Innvandring av fremmede arter som følge av anleggsarbeid og spredning fra hager kan også forventes. Påvirkning og konsekvensgrad er vist i tabellen under. I tillegg vil også ordinær natur utenfor naturtypelokalitetene også bli nedbygd, som blant annet har funksjon for noe mer krevende fuglearter, se kapittel 4.2.

Nr	Lokalitet	Påvirkning	Konsekvensgrad
1.	Indre Svenevig NØ	Rik edelløvskog av utforming (svak) lågurt-eikeskog (B-verdi). Tidligere beiteskoger. 35 % av lokaliteten blir nedbygd. I tillegg negative kanteffekter. Da 20-50 % av lokaliteten blir nedbygd er påvirkningsgraden forringet, jfr. metode V712.	Betydelig miljøskade (--)
2	Indre Svenevig	Rik edelløvskog av utforming (svak) lågurt-eikeskog og rasmarsklindeskog (C). 50 % av lokaliteten blir nedbygd. I tillegg negative kanteffekter. Da over 50 % av lokaliteten blir nedbygd er påvirkningsgraden sterkt forringet, jfr metode V712.	Betydelig miljøskade (--)

Figur 11. Arealbeslag av naturtypelokaliteter.

De landskapsøkologiske konsekvensene er vurdert som ubetydelig da planområdet kun har lokale funksjoner som trekk-korridorer for vilt da tiltaket ligger sjønært og i forlengelse av eksisterende bebyggelse.

Etter en samlet vurdering er tiltaket vurdert til middels negativ konsekvens jfr. begrepsbruk V712.

6. HENSYN

Ved en eventuell utbygging er det en del hensyn som bør tas.

- Edelløvskogen som ikke berøres av planen bør ivaretas og inngrep bør unngås på kort og lang sikt. Dette området bør reguleres som hensynsområde natur med følgende reguleringsplanbestemmelse: *Trær og øvrig vegetasjon innenfor område markert som hensynsområde natur skal bevares intakt uten hogst av trær (inklusive vedhogst) eller andre tekniske inngrep da hensynsonen består av verdifull skog. Ev hogst i forbindelse med rassikringstiltak skal avklares med fagperson naturmangfold.*
- Fremmede arter med risiko for spredning inn i omkringliggende verdifull natur bør fjernes. Dette gjelder spesielt alle sitkagrantrær inkludert store sitkagrantrær som nå produserer mange nye småtrær som etablerer seg raskt.

Figur 11. Gamle lindetrær i lite tilgjengelig bratt rasmark vest i lokalitet 1.

7. USIKKERHET

Det er betydelig utbygging rundt Lyngdal sentrum. Samlet belastning for naturmangfold, spesielt av utbygging og hogst av rike edelløvskog, er i liten grad kjent. Dette gjelder spesielt kunnskap om hvilke rike edelløvsogger som har en særlig verdi for naturmangfold, kanskje spesielt for sopp (jord- og vedboende) og fugl.

8. KILDER

- Artsdatabanken og GBIF Norge 2021. Artskart. Internettportal for artssøk. <https://artskart.artsdatabanken.no>
- Henriksen, S. og Hilmo, O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
- Mangersnes, R. et al. 2011. Naturfaglig registrering av edelløvskog i Vest-Agder 2010. Ecofact rapport 92.
- Miljødirektoratet, 2014. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13-1999 med revidert faktaark fra 2014.
- Miljødirektoratet 2021a. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. M-1930, 2021. 374 s.
- Miljødirektoratets Naturbase 2020. Internettportal for kartlagte naturtyper og artssøk <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase>
- Statens vegvesen. 2018. Konsekvensanalyser. V712 i Statens vegvesens håndbokserie. 224 s.